

ӘРТОГРОЛ ЧАВИД

9 Вариасија

ФОРТЕПИАНО ҮЧҮН

85.313 (2A)
Ч-13

Чавид Эртөгрол.
Ч-13 9.ВАРИАСИЈА. Фортепиано үчүн. Ишыг, 1991.

Азэрбајҹаның накам бәстәкарларындан бири, дәни Үзејир һачыбәјовун севимли тәләбәси, Бејүк Ватән мұнарибәсинин гурбаны олмуш Эртөгрол Чавид гыса вә мә'налы өмүр сурмушшдүр.

Онук фортепиано үчүн бәсталәди «9 вариасија»сы милли мусиги мәдәнијәтимизин иңчиләриндән бири сајыла биләр. Үнудулмаз бәстәкар бу әсәрини консерваторијада охујар-кан — 1942-чи илин лап әввәлинда тамамламышдыр.

Әсәр илк дәфә чап едилир.

Ифачы-пианочулар үчүн нәзәрә тутулмушшдур.

5206010200
Ч _____
М 654—91

Азэрбајҹан ССРДа Әдәләт Мәтбуат
Комитетинин 2245 нөмрәли,
5.10.89. тарихли мәктубу
85.313 (2A)

ӘРТОГРОЛ ЧАВИД

9 Вариасија

ФОРТЕПИАНО үчүн

YOKLANIB
200 ₸

ИШЫГ

БИА
INV. № 015965
ЕТАБХАНАСЫ

Бакы—Ишыг—1991

11325

24 ГАРЛЫ-БАҢАРЛЫ ӨМҮР

О, әдәбијаты чох севирди... Рәссаңлығын да вурғуну иди... Мусиги исә онун илһам париси олду.. Өмрүнү мусиги ила, жалныз мусиги ила бағламағы ғерара алды. Гыса ва гарлы-боранлы өмрү бою да бу диләйине садыг галды... Никбин дүшүнчәләрини, зәриф дүйгүларыны мусигијлә, гисмән дә сөзла, бојаларла бүрүза вермәје чалышды... Бакы консерваторијасында охудугу аз мүддәт әрзинде (бир ярым тәдрис или) Эртогрол Чавид — дани бәстәкарымыз, милли профессионал мусигимизин баниси Үзејир һа-чыбайовун диггәтиниң чөлб едир. О, бејүк мұддыминин раһберлиги алтында Азәрбајҹан халг мусигисинин әсасларыны дәринден өјрәнир. Јаздығы һәр бир мусиги әсәрини кәтириб Үзејир бәје кәстәрир, онун гијметли ва әвәз-сиз мәсләнәтләрини алырды.

Бәстәкарлыг фاكүлтәсүндә охујаркән Эртогрол бу сәнәтиң бүтүн сирләринә дәринден җијәләнмәкта җанаши, бир сыра көзәл ва мүрәккаб мусиги әсәрләри бәстәләјир. Онларын арасында өз севимли мүәллими Үзејир бәје һәср етиди фортелиано үчүн җазылмыш «9 вариасија»да вардыр.

Үзејир бәј бу әсәрдәки јенилиги ва орижиналлығы, милли Азәрбајҹан мусигисинин зәңкүн хәзинәсі олан мұғамлардан бачарыгla истифадә едил-масиниң жүксек гијметләндирди.

Даһа сонракар Эртогрол скрипка ила фортелиано үчүн «Поема» сыйны ярадыр. Вариасијаларында олдуғу кими, бу әсәрнәде дә о, халг интона-сијаларындан усталыгla бәһәрәләнир.

Консерваторија иззиндә севимли мүғәннимиз Бүлбулүн тәшәббүсү ила ярадылмыш вә онун рәһберлиги алтында 30-чу илләрдән бәри Азәрбајҹан елми-тәдгигат мусиги кабинети фәалијәт кәстәриди. Кәңч Эртогрол да бу кабинәттеги фәалијәттәнде җаһындан иштирак едир; мұхтәлиф фолклор өрнәкләрини топлајыб, онлары нота көчүрдүр, мәтнләрини редакта едип санмана салырды.

Дејиләнләрә көрә о, вахтилә 200-дән артыг ел һавасыны вә халг мән-нысыны топлајыб, чапа назырламышды. Әфсүс ки, онлар ишыг үзү көрмәди. Көрәсан о халг инчиләри иди һарададыр?

Бејүк Вәтән мұнарибеси башланыр. Эртогрол да башга кәңч бәстәкарлар кими, өз «мусиги галамини» бу мүгәддәс мөвзүза җенәлдир. О, «Чөлөө-мәктүб» адлы симфоник балладасыны бәстәләјир. Бу әсәрин титул вәрә-гиндә: «Ана Вәтән һәрбىниң огул гәрәмәнләръына итәғ едилүр!» сөзләри-ни җазыр. Алтында да тарихи җазылыб: «21.VII.1941-чи ил. Бакы». Бәли, мұнарибәнин бир аյы тамам олан күн иди о күн...

Чами 24 гышлы-баңарлы өмүр сүрмүш Эртогрол өзүндән соңра көзәл из гојуб көтди. Онун тамамланмамыш ескизләри галды: «Шејх Сән'ан» вә «Мәһсәти» опералары, каләчәк балет үчүн дүшүнүлмүш «Адажио», «Бабә-кин анды» симфоник поемасы, бир сырға мәннү вә романслары, мұхтәлиф сәпкили камера вә инструментал әсәрләри. Бејүк илһамла җазылмыш тәравәт-ли вә һәзин лирик мусиги инчиләри, һәјат үзү көрмәмиш бәстәләр!

Зәмәнәмисин бејүк бәстәкары Фикрат Эмиров олумундән бир неча ил әв-вәл тәләбелик илләринин достуғында бејүк гүүрлә демишдир: «Эртогрол һәјатда гаршыма чыхан ән тәмиз, ән наәчиб, ән көзәл инсанлардан иди... Онун бүтүн варлығы сәнәттә, мусигијлә, әдәбијатта юргулмушду; һәјатынын жалныз бирчә мәгсәди вә гајеси варды: Сәнәт, ярадычылыг!..»

Үзејир һа-чыбайов мәктәбинин садағатли шакирларындан бири олан Эртогрол Чавид өзүндән сонракы һәсилләр үчүн дәјәрли бир ирс гојуб кетди. Өзүнә исә — мәгрүр, гранитдән дә мәһкәм бир абидә — ел севкиси би-чиминда...

Бу ил Эртогрол Чавидин анадан олмасынын 70 иллијидир. Онун илк нәшр олунан мусиги әсәри — гаршыныздакы «9 вариасија»дыр. Гој, бу әсәрин әкс-сәдасы угурул олсун, пианочуларымызын репертуарыны бәзәсин!

РӘШИД ШӘФӘГ

9 ВАРИАСИЈА

ЭРТОГРОЛ ЧАВИД

Moderato

Ф-но

4
Andantino.

Musical score for piano, Andantino section. The score consists of eight staves of music, divided into measures by vertical bar lines. The music is in common time (indicated by 'C'). The key signature changes throughout the piece, including B-flat major, A major, G major, F-sharp major, E major, D major, C major, and B-flat major again. The score includes dynamic markings such as *p*, *cres...*, *dim...*, *mf*, *pp*, *f*, *P*, *rit.*, and *ff*. The piano part features various note patterns, including sixteenth-note chords and sustained notes with grace notes. The score is written on standard five-line staff paper.

Allegretto

II

5

The image shows a page of sheet music for a piano, consisting of six staves. The music is in common time and is labeled "Allegretto" at the top left. The first two staves are in G major (one treble, one bass). The third staff begins with a key signature of B-flat major (two flats) and transitions to A major (no sharps or flats) in the middle. The fourth staff starts with a key signature of E major (three sharps) and transitions to D major (one sharp). The fifth staff begins with a key signature of F major (one flat) and transitions to C major (no sharps or flats). The sixth staff begins with a key signature of B major (two sharps) and transitions to A major. The music features various dynamics like forte (f), piano (p), and crescendo (cresc...), as well as slurs and grace notes. The notation includes both standard note heads and square note heads.

ALlegro non troppo.

6

III

ALlegro non troppo.

cresc... dim...

cresc... dim...

dim... cresc... dim...

mf

poco a poco cresc.

atempo

zit... p

cresc... dim...

zit. dim...

IV

7

Allegretto

Musical score for piano, Allegretto, page 7, section IV. The score consists of eight staves of music. The first three staves are in common time (indicated by a 'C') and the last five staves are in 2/4 time (indicated by a '2/4'). The key signature changes frequently, including B-flat major, A major, G major, F major, E major, D major, C major, and B-flat major again. The music features various dynamics such as *cresc...*, *poco a poco cresc...*, and *p*. Measure 1 starts with a forte dynamic. Measures 2-3 show a transition with a crescendo. Measures 4-5 continue with a crescendo. Measures 6-7 show a transition with a dynamic change. Measures 8-9 conclude the section.

Allegro non troppo

v

Allegro non troppo

f

cresc... *dim...*

cresc... - dim...

p

cresc... *dim...*

p

Meno mosso,

mp legato cresc.

dim...

legato....

cresc...

dim...

cresc...

mf

ff

legato.

Attacca subito

VI

Andante pastorale

Handwritten musical score for piano, page 9, section VI. The score consists of ten staves of music. The first staff starts with dynamic **pp**, followed by **cresc.**, **dim.**, **cresc.**, and **dim.**. The second staff begins with **cresc.** and **dim.**. The third staff starts with **cresc.**. The fourth staff begins with **pp** and **dim.**. The fifth staff starts with **cresc.**, **dim.**, and **cresc.**. The sixth staff starts with **ten.**. The seventh staff starts with **bass clef** and **g clef**. The eighth staff starts with **cresc.**. The ninth staff starts with **mf** and **cresc.**. The tenth staff starts with **dim.**.

10

cresc... pp cresc... #p dim...

11

piu mosso poco a poco cresc...

cresc... dim... cresc... dim...

cresc... dim...

dim. e rallentando.

VII

Andantino

Handwritten musical score for piano, Andantino, page 11, section VII. The score consists of eight staves of music. The key signature changes frequently, including B-flat major, A major, G major, F-sharp major, E major, D major, C major, and B-flat major. The time signature also varies. The score includes dynamic markings such as *p*, *ff*, *fff*, *cresc...*, *mf*, *pp*, *dim....*, and *b*. The music features various note values, rests, and harmonic progressions typical of a piano piece.

Andante grazioso

Handwritten musical score for piano, page 12, section VIII. The score consists of eight staves of music with various dynamics and performance instructions.

1. Staff: Dynamics: pp , p , cresc... , p.

2. Staff: Dynamics: dim... , cresc...

3. Staff: Dynamics: p. , f. dim... , f. , o.

4. Staff: Dynamics: pp , PPP cresc... , dim.

5. Staff: Dynamics: pp

6. Staff: Dynamics: zit. dim... , atempo , PPP , cresc... , p.

7. Staff: Dynamics: o. , zit. dim... , o.

Allegro di molto

Musical score for piano, page 13, section IX. The score consists of eight staves of music. The first two staves are in G major (two sharps) and the remaining six staves are in F major (one sharp). The key signature changes at measure 11. Measure 1 starts with a dynamic of *mf* and a crescendo (... *cresc...*). Measures 2-3 show a transition with a bass line consisting of eighth-note chords. Measures 4-5 continue with eighth-note chords and dynamics *cresc...* and *dim...*. Measures 6-7 show a return to the original key signature with eighth-note chords. Measures 8-9 show a continuation of the eighth-note chords. Measures 10-11 show a transition back to F major with eighth-note chords. Measures 12-13 show a final section with eighth-note chords and a dynamic of *p*.

14

t₁

t₂

t₃

t₄

t₅

t₆

t₇

t₈

t₉

t₁₀

t₁₁

t₁₂

t₁₃

t₁₄

t₁₅

t₁₆

t₁₇

t₁₈

t₁₉

t₂₀

Musical score for two staves (treble and bass) in 8 measures. The score is divided into four sections by a brace and repeat signs.

- Measure 1:** Treble staff starts with a forte dynamic (f). Bass staff has a sustained note.
- Measure 2:** Treble staff has eighth-note pairs. Bass staff has eighth-note pairs.
- Measure 3:** Treble staff has eighth-note pairs. Bass staff has eighth-note pairs.
- Measure 4:** Treble staff has eighth-note pairs. Bass staff has eighth-note pairs.
- Measure 5:** Treble staff starts with a piano dynamic (p). Bass staff has eighth-note pairs.
- Measure 6:** Treble staff has eighth-note pairs. Bass staff has eighth-note pairs.
- Measure 7:** Treble staff has eighth-note pairs. Bass staff has eighth-note pairs.
- Measure 8:** Treble staff has eighth-note pairs. Bass staff has eighth-note pairs.

The score concludes with a final brace and repeat sign, indicating the section is to be repeated.

B M A
INV. № 015965
KITABXANASI

Редактору Рәшид Шәфәг
Рәссамы М. Күлчин
Бәдии редактору Караж И.
Техники редактору М. Мәмәедов
Корректору Х. Шаһбазов

Жырылмага чөрилмиш 04.01.90. Чапа имзаланыш 04.12.90. Картас форматы 60X90 '/'. Офсет кагызы. Офсет чап үсүлү. Физикчи чап зараги 2,00. Шәрти ч. я. 2,00. Учот нашир. зараги 3,00. Шәрти ранк б/з 2,38. Тиражы 8000. Сифарыш 11. Гијмети 50 ген.

Азәрбајҹан ССР Дәнәләт Мәтбүйт Комитеси. «Ишләт» мәмәријаты. Җазак-етосоол, төгөл күчеси, 6.
4 №-ли китаб мәтбәеи Вакы 370128. Ашыг Әлескәр күч. 17.

Әртөгрөл Һүсейн Җавид оглы _____

9 ВАРИАСИЈА
ФОРТЕПИАНО УЧҮН

Әртөгрөл Гусейн Джавид оглы _____
9 ВАРИАЦИЙ

ДЛЯ ФОРТЕПИАНО

БАКУ—ИШЫГ—1991